
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
DR. ERDAL ATABEK'İN
14 MART 1980 SAĞLIK KURULTAYINDAKİ KONUŞMASI

Sayın konuklar, Sayın meslekdaşlarım;

14 Mart 1980'i; sorunları ağırlaşmış, çözüm yolları karanlıklara itilen, kitlelerin bezginliğe, umutsuzluğa, yılgınlığa sürüklendiği bir Türkiye'de yaşıyoruz.

Ama, 14 Mart 1980'e tarihin bilincinden bakıyoruz. 14 Mart 1980'de; sorunların neden ağırlaştığını, çözüm yollarının neden karanlıklara itildiğini bilmek zorundayız. Bezginliğe, umutsuzluğa, yılgınlığa karşı çıkmak zorundayız.

Biz hekimler, yaşam biliminin temsilcileriyiz.

Biz hekimler, insan sağlığının temsilcileriyiz.

Biz hekimler, insanın yaşaması için, insanın sağlıklı olması için eğitim gördük, onlar için yaşıyoruz.

Biz hekimler, insan için, insanın insan gibi yaşaması için, insanın özgür yaşaması için, insanın zincirlerinden kurtulması için savaşmak zorundayız.

Biz hekimler, gözlerimizi topluma çevirmek zorundayız. Savaş alanımız; yalnız mikroskobun merceklelerinden gördüğümüz mikroplar değildir, yalnız hasta yatağında yatan insanların hastalıkları değildir. Asıl hastalık, asıl mikroplar toplumun hastalık yaratan, mikrop saçan bozukluklarıdır.

Tıp tarihimiz, hekimlerin tarihin her döneminde bu hastalıkların, bu bozuklukların üzerine cesaretle yürüyen ağabeylerimizin öyküsüyle doludur.

Türkiye'de Amerikan mandasının tartışıldığı günlerde, Atatürk'e, «Biz Amerikan mandasını asla kabul etmeyiz, eğer siz kabul ederseniz sizi de reddederiz» diyen ve Atatürk'ten «sizden bunu beklerim» yanıtını alan Tıbbiyeli Hikmet bu örneklerden biridir.

1920'lerde, bugünlerin 60 yıl öncesinde, Türkiye'de frenginin önlenmesi için evlilik muayenelerinin yasalaşması için Büyük Millet Meclisi'ndeki her gerici akımın karşısına dikilen Opr. Dr. Mehmet Emin Erkul bu örneklerden biridir.

İnsanın insanca yaşaması için, insanın sömürsüz bir dünyada yaşaması için mücadele eden, yaşamlarını bu uğurda yitiren tıbbiyeliler, tarihimizin gurur verici örnekleridir.

Bu yıl; dünyada İbni Sina'nın 1000. doğum yılı kutlanıyor. 980 yılında Buhara'da doğan bu büyük bilgin; «El Kanun fi'l-tıbb» adlı eserinde büyük bir tıp ansiklopedisi yaratmış, 600 yıl doğu ve batı tıbbını etkilemiştir.

Bütün bu çabalar insan için harcanmıştır. İnsanın mutluluğu için harcanmıştır. Ama, ne yazık ki, bütün bu çabaları andığımız günler, insanlarımızın her gün öldürüldüğü günler olmaktadır. Can güvenliğinin olmadığı ülkemiz kuşuların, korkuların, güvensizliğin havasını yaşamaktadır.

Her gün bir kaç yurttaşımızın öldürüldüğü ülkemizde, sağlık hizmeti de anlamını yitirmektedir. Öldürülen hekim arkadaşlarımız, eczacı, hemşire gibi meslektaşlarımız acılarımızı artırmaktadır. Türk Tabipleri Birliği olarak; insan yaşamının savaşını veriyoruz. Bütün öldürme olaylarına karşıyız. Sağlık hizmetlerinin özel bir durumuna da burada değinmek istiyorum. Hekim; insana karşı dil, din, ırk, cins, siyasal düşünce ayrımı yapmadan yardım etmeye yemin etmiştir. Her hekim, her sağlık kuruluşu; kendisine başvuran herkese aynı meslekî ilgiyi eksiksiz göstermek zorundadır ve göstermektedir. Bu ilkenin

dışındaki her hareket meslek suçu işlemektir, örgüt olarak bu konuda çok duyarlı davrandığımızı ve davranmaya devam edeceğimizi açıklarız. Bu konuda kamuoyunda zaman zaman beliren duygusal tereddütlerin kalkması gereklidir.

Halk sağlığının sorunları artmaktadır.

Geçirdiğimiz 1979 yılının «Çocuk Yılı» olması, canlı doğan her 1000 bebeğin 153'ünün bir yaşına varmadan ölmesini engelleyememiş, yüzbinlerce çocuğun kimsesiz, başıboş kalmasını önleyememiştir.

Halkımızın bozuk beslenmesi, günlük denecek hızla artan besin maddesi fiyatları yüzünden daha da bozulmuş, et, süt, yumurta almayan halk kitleleri daha çok ekmek, daha çok unlu besinler, daha çok bitki yemek zorunda bırakılmıştır. Ama, reklâmlara bakınca, ülkemizin beslenme sorunlarının boyalı gazozları seçmek, bira içmek, çukulata yemek olduğu sanılabilir.

7 Nisan 1980 günü Dünya Sağlık Örgütü tarafından bütün dünyada «Sigaraya Karşı Savaş» günü olarak yaşanacaktır. Ülkemizde ise sigara tüketimi hızla artmaktadır ve sigara içmede dünyada kişi başına düşen en yüksek tütün oranıyla birinci olduğumuz açıklanmaktadır. Bu durumda, sigaraya karşı açılacak savaşın sonuç vermesini beklemek, sadece bir iyimserlik olacak, büyük halk kitleleri dertlerinin çözümünü güçleştiren koşullar karşısında teselliye içki-de ve sigarada arayacak gibi görünmektedir.

Giderek artan çevre kirliliği içinde sigara içmemenin önemi de azalmaktadır. Sanayileşme adı altındaki bugünkü başıboş yığılma, kırsal kesimin besleyemediği insanların kopup geldiği kentlerin bu düzensiz şişkinliği, artık temiz havayı bile özlem durumuna getirmektedir. Arsa spekülasyonu uğruna harcanan yeşil alanlar, milyonlarca insanın yaşamak zorunda olduğu kıyı kentlerinin yağmalanan kıyıları, insana, çocuğa, yaşlıya, çalışanlara, yaşayanlara, ağacın yeşilini, denizin mavisini yasaklamaktadır.

Kentlerde yaşam savaşı veren insanların çilesi giderek artmakta, artık yakıtsızlıktan soğukta yaşayan, soğukta çalışan insanların hastalıkları ve ölüm oranları artmaktadır. Bu yıl, soğuk algınlıklarının, pneumoni, pleurezi gibi hastalıkların arttığı bir gerçektir. Hastalıklardan koruyamadığımız insanların yakalandıkları hastalıklardan kurtarılması da çoğunlukla rastlantılara kalmıştır. Hekimler; hastalar için gerekli olan ilaçların bulunmadığını görmekten üzgün, hastalar ve hasta sahipleri çaresizlik içindedir. Hastaneler yakıtsızlıktan, enerji yokluğundan verimsiz çalışmaktadır.

Hekimlerin sorunları da halkın sorunlarından ayrı değildir. Bu ülkenin hekimleri, bu halkın çocuklarıdır, bu halkın sağlığı için ça-

lışılmaktadırlar. Hekimi halka yabancılaştıran bu bozuk düzene hekimlerin karşı çıkmasının bir nedeni de budur. Hekimi kendi kadere bırakan, onun bütün güvencesini halktan kendi kişisel çabasına bırakan sisteme hekimler bu nedenle karşı çıkmışlar, bu nedenle tam-süre sistemini benimsemişlerdir. Fakat, devletin sağlık elemanlarına karşı yükümlülüğü yerine, gene herkesi kendi çıkarlarına it-

me eğilimi siyasal iktidarlara egemen olmuştur. Tam-süre ilkesini başından beri desteklemeyen bugünün siyasal iktidarı tam süre yasasını desteklemek, aksayan yanlarını düzeltmek, daha yaygın işlerlik kazandırmak yerine yasayı kaldırmak, kaldıramazsa yozlaştırmak, dahası tam-süre yasasını çalışanlara karşı baskı aracı kılmak çabalarına girişmiştir. Sağlık Bakanı «Bu yasaya karşı kanunsuzluk yaparım. İsteyen hekim muayenehanesini açabilir» diyerek tarihsel bir sorumsuzluk örneği vermiştir. Sağlık Bakanı bu sözleriyle hem suç işlemiş, hem de hekimleri suç işlemeye teşvik etmiştir. Bu durumun anlamı çok açıktır. Hekimler, Devleti yükümlülüklerine zorlamak yerine, kendi kişisel olanaklarını kullanmaya zorlanmaktadırlar.

Bizler; bireysel fırsatçılığı reddediyoruz, emeğimizin karşılığının verilmesi için Devletin yükümlülüğünü ortaya çıkarıyoruz, ancak toplu çözümlerin gerçek çözüm olduğunu biliyoruz. Türk Tabipleri Birliği tam-süre yasasının sağlık hizmetlerinde de, emeğin haklarında da kesin bir çözüm olmadığını bilerek, bunu da belirterek, ancak önemli bir aşama olduğunu gözardı etmeden hareket etmiştir. Bugünkü yapı içinde, ancak toplu sözleşmeli, grev haklı sendikalaşmanın emek değerini belli ölçülerde sağlayabileceğini biliyoruz, bu hedefe de örgütlü kitle gücüyle ulaşacağımıza inanıyoruz.

Gene örgütlü kitle gücümüzle başarıya ulaşacağımız bir konu; hizmetle ilgili haklı hiç bir gerekçeye dayanmayan siyasal amaçlı atamalar, yer değiştirmelerdir. Görevlerini başarıyla yapan, halka

hizmet veren pratisyen hekimler, uzman hekimler, hemşireler, laborantlar, görevlerinden alınmakta, bir ilden başka illere, özellikle gitmemeleri istenen illere sürülmekte, istifa etmeye zorlanmaktadır. Bu işlemlerin hakla, hukukla, yasayla ilgisi yoktur. Bu yanlış tutum Devlet adına yapılan anarşidir, Devlet adına yapılan terördür. Bu yanlışlığa, bu haksızlığa karşı bütün örgütümüzle mücadele ediyoruz, mücadelemizi yükselterek sürdüreceğiz, kararlıyız.

Devletin topluma karşı sosyal görevlerini yerine getirmesinden uzaklaşmak, herkesi ve herşeyi kendi ekonomik gücünün sınırları içinde tutmak, bugünün siyasal iktidarının ekonomik felsefesinden kaynaklanmaktadır. Bu ekonomik felsefe; toplumlara bir görüş alanına çeviren, «altta kalanın canı çıksın» diyen, artık kapitalist ülkelerde bile uzaklaşılan bir liberalizmi yansıtmaktadır.

Böylece, bireyle kendi yaşam kavgalarını kendi güçleri oranında vermeye zorlanacak, Devlet de sadece mal ve servetin koruyuculuğunu sürdürecektir.

Emek gelirlerinin dondurulması, yaşam koşullarının işçi sınıfı ve emekçi kesimler için gitgide zorlaşması bu yolun aşamalarıdır. Kitlelerin hoşnutsuzluğunun önlenmesi için de özgürlükler kısıtlanacaktır.

Ama, tutulan yolun sonu bu değildir, bu olmayacaktır. Bilinçli kitleler bu güçlükleri aşacaklardır. Kendilerini tutsak eden, ekonomik güçlülere mahkûm eden, emek gelirini azaltan yanlış yolu kitleler gün geçtikçe daha iyi görmekteirler.

Bu dışa bağımlı gerî bıraktırılmış kapitalist yol; bilinçli kitlelerin örgütlü çabalarıyla tıkanacak, işçi sınıfını, emekçi halk kitlelerini emeğin özgürlüğüne, refaha, barışa ve demokrasiye götüren yol bilinçli kitlelerin örgütlü mücadelesiyle açılacaktır.

Onun için de bezginliğe, umutsuzluğa, yılgınlığa kapılmıyoruz. Tarihin bilincinden bakarak 14 Mart 1980'den yarınların ışıklı, mutlu geleceğini selâmlıyoruz.

TOPLUM ve HEKİM

ABONE OLUNUZ - ABONE BULUNUZ

Not : Açık adresinizle birlikte PTT ile 250 TL. göndermeniz bir yıllık Abone için yeterlidir.
